

345

PREOTULU ROMANU.

DIUARIU BASERICESCU

SCOLASTICU si LITERARIU.

*Buzele preotului voru pazi sciinti'a si lege voru
cercá din gur'a lui. Malachi'a c. II. v. 7*

Nr. XIX.

1 DECEMBRE.

Au. X. 1884.

Asiediamentele sacre ale cultului diviniu din Santele Pareseme.

— *Studiu ritualu premiatu cu 100 franci.* —

39. Conspectulu Paremieloru din Santele Pareseme.

Pentru mai usióra cuprindere si lamurita cunóscere a
obiecteloru Paremieloru, — spre a evita si repetirile superflue,
— damu aci conspectulu paremieloru din ss Pareseme:

I. Septeman'a Brânzei.

Mercuri la ór'a VI = Profet. Ioilu. c. II v. 12—26.
" " Inseratu = Profet. Ioilu. c. III v. 2—21.
Vineri la ór'a VI = Prof. Zacharia. VIII, 7—17.
" " Inseratu = Prof. Zachar. VIII, 19—23.

II. Septeman'a I. a s. Postu.

Luni la ór'a VI = Isaia, I, 1—20.
" " Inseratu = C. Facerei, I, 1—13; — Esemple I, 1—3.
Martí la ór'a VI = Isaia. I. 19 — II 2, v. 3.
" " Inseratu = C. Facerei. I. 14—23; Esemple I, 20—35.
Mercuri la ór'a VI = Isaia. II, 3—17.
" " Inseratu = C. Facerei. I, 24 — II v. 3; Esemple
II, 1—22.
Joi la ór'a VI — Isaia. II, 11—19.
" " Inseratu = C. Facerei. II, 4—19; Esemple III, 1—18.
Vineri la ór'a VI = Isaia. III, 1—14.
" " Inseratu = C. Facerei. II 30; — Esemple. III, 19—34.

III. Septeman'a II. a S. Postu.

Luni la ór'a VI = Isaia. IV 2 — v. 7.

" " Inseratu. = C. Facerei III, 21 — IV, v. 7; Esemple. III, 34 — IV, v. 32.

Marti la ór'a VI = Isaia. V. 7—16.

" " Inseratu. = C. Facerei. IV, 8—15; Esemple. V, 1—15.

Mercuri la ór'a VI = Isaia. V, 16—25.

" " Inseratu. = C. Facerei. IV, 16—26; Esemple. V, VI, 15 — VI, 3.

Joi la ór'a VI = Isaia. VI, 1—11.

" " Inseratu = C. Facerei. V, 1—24; Esemple. VI, 3—20.

Vineri la ór'a VI = Isaia. VII, 1—14.

" " Inseratu = C. Facerei. V, 31 — VI, 8; Esemple 20 — VII. 2.

III. Septeman'a III. a S. Postu.

Luni la ór'a VI = Isaia. VIII, 13 — IX. v. 7.

" " Inseratu = C. Facerei. VI, 9—22; Esemple. VIII. 1—21.

Marti la ór'a VI = Isaia. IX, 9—21.

" " Inseratu = C. Facerei VII, 1—5; Esemple. VIII, 32 — IX, 11.

Mercuri la ór'a VI = Isaia X, 12—20.

" " Inseratu = C. Facerei. VII, 6—9; Esemple. IX. 12 — X.

Joi la ór'a VI = Isaia. XI, 10 — XII, 2.

" " Inseratu = C. Facerei. VII, 11 — VIII; — Esemple. X, 1—22.

Vineri la ór'a VI = Isaia. XIII, 2—13.

" " Inseratu = C. Facerei. VIII, 4—21; Esemple. X; 31 — XI, 12.

Septeman'a IV. a Santului Postu.

Luni la ór'a VI = Isaia. XIV, 24—32.

" " Inseratu = C. Facerei, VIII, 21 — IX, 7; Esemple. XI, 19 — XII, 6.

Marti la ór'a VI = Isaia. XXV, 1—9.

" " Inseratu = C. Facerei. IX, 8—17; Esemple. XII, 9—22,

- Mercuri la ór'a VI = Isaia XXVI, 21 — XXVII, 9.
 " " Inzeratu = C. Facerei. IX, 18 — X, 1; Esem-
 ple. XII, 23 — XIII, 13.
 Joi la ór'a VI = Isaia XXVIII, 14—22.
 " " Inzeratu = C. Facerei. X, 32 — XI, 9; Esemple.
 XIII, 19. — XIV, 6.
 Vineri la ór'a VI = Isaia. XXIX, 13—23.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XII, 1—7; Esemple. XIV.
 15—26.

Septeman'a V. a. Santului Postu.

- Luni la ór'a VI = Isaia. XXXVII, 33 — XXXVIII, 6.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XIII, 12—18; Esemple. XIV,
 27 — XV, 4.
 Marti la ór'a VI = Isaia. XL, 18—31.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XV, 1—15; Esemple. XV.
 7—19.
 Mercuri la ór'a VI = Isaia. XLI, 4—14.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XVII, 1—10; Esemple.
 XV, 20 — XVI, 7.
 Joi la ór'a VI = Isaia. XLII, 5—16.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XVIII, 20 — XIX; — Esem-
 ple, XVI, 16 — XVII, 17.
 Vineri la ór'a VI = Isaia. XLV, 11—17.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XXII, 1—18; Esemple.
 XVII, 18 — XVIII, 5.

Septeman'a VI. a. Santului Postu.

- Luni la ór'a VI = Isaia. XLVIII, 17 — XLIX, 4.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XXVII, 1—41; Esemple.
 XIX, 16—25.
 Marti la ór'a VI = Isaia. XLIX, 6—10.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XXXI, 3—16; Esemple.
 XXI, 3—11.
 Mercuri la ór'a VI = Isaia. LVIII, 1—8.
 " " Inzeratu = C. Facerei. XLIII, 26 — XLV, 16,
 Esemple. XXI, 23 — XXII, 3.
 Joi la ór'a VI = Isaia. XLV, 8—16.
 " " Inzeratu = C. Facerei. LXVI, 1—8; Esemple XXIII,
 15 — XXIV, 5.

Vineri la ór'a. VI = Isaia. LXVI. 10—24.

„ „ Inseratu = C. Facerei. XLIX, 32 — I. 25; —
Esemple: XXXI. 8—31.

Acest'a fiindu Conspectulu paremieloru s. Postu, din acest'a se cunósee, cà — afora de paremiele din Mercuri si Vineri din septeman'a brânzei — in tóte celealalte dîle la officiu lu órei VI se facu cetiri din profeti'a Isaiei, — éra la officiu lu Inseratulu o cetire se face din Cartea Facerei si alta din Cartea Esempleloru.

40. Obiectulu si scopulu Paremieloru din ss. Pareseme.

Spre a cunósce obiectulu si scopulu Paremieloru, — spre a si cuprinde legatur'a ce este între acele si între insemnatatea dîleloru santeloru Paresemi, — cu unu cuventu spre a întielege cà ce a condusu si la ce a tientitu s. baserica prin asiediarea susu citateloru cetiri din Testamentulu vechiu? nesmintitu e de lipsa si aci cá mai antaiu lamuritu se cunóscemu obiectulu si tendenti'a moralá a in-sesi dîleloru S. Postu, — cà-ci acest'a formédia temeulu si caus'a fundamentala a asiediarei aceloru cetiri.

Santele dîle ale paresemiloru — precum de repetîte ori s'a aretatu — au de obiectu si scopu proximu: aretarea si dovedirea reutatei pecatului, — indemnare spre curatia si întórcere sufletésca prin penitentiá sîncera, prin postu sufletescu nefaciáritu, — nu mai puçinu inse si descoperirea si asigurarea indurarei lui Domnedieu faciá de cei ce se întorcu la dênsulu cu ânima infrânta, cu spiritu dreptu si umilitu. Éra obiectulu si scopulu finalu este: representarea viua, considerarea neintrerupta a patimeloru Mantuitoriu lu Christosu.

Séu pre scurtu obiectulu si scopulu santeloru pareseme este: cascigarea curatiei sufletesci prin reinnoirea vietiei nóstre spirituale spre a poté întempiná cu demnitate si cuvenintia crestínésca marit'a si sant'a inviare a Domnulu Christosu.

Sciendu acest'a, vomu díce, cà paremiele cá o parte întregitórie a sacrulu officiu, au se aiba legatura armonica

cu obiectulu si scopulu santeloru Pareseme, — au se servésca spre ilustrarea, lamurirea, promovarea si intarirea obiectului si scopului acelor'a. — Ce'a-ce ne vomu nisui a dovedi in urmatóriele:

41. Paremiel del a Officiulu órei VI.

— Paremii profetice. —

E de sciutu cá in Santele Pareseme numai Sámbat'a si Dominec'a se face s. liturgia deplina. in celealalte díle a septemanei inse se implinesce officiuu publicu alu óreloru, Inseratulu si Dupacinariulu. — Mercuri si Vineri apoi se mai adange si s. liturgia a Preasantíteloru.

Se incepemu dara si noi cu officiuu óreloru, respective cu Paremiel prescise la acelu officiu, si inca din Septeman'a brânzei.

Paremiel del a officiuu s. alu óreloru le potemu numí profetice, — deóre-ce acele suntu luate din Profetiele lui Ioilu, Zacharia si Isaia.

Legetur'a acestoru paremie profetice cu insemnatatea s. Pareseme este urmatóri'a:

Septeman'a brânzei (p. 10) este tempulu celu mai de aprópe alu pregatirei la s. postu de 40 díle; pentru ace'a s. baserica in officiuu sacru alu acelei septemanei pre langa dovedirea institutinnei sacre divine a Postului, — de-odata lamuresce scopulu si folosulu postului adevratu.

Si ce aflamu in Paremiel asiediate pre ascést'a septemana? Ace'a cá s. baserica cu cuventulu profetului 1) ne introduce in sanctuariulu s. díle ale postului, ne anuntia inceperea acelu'a, si cu Domnulu impreuna ne chiama „cá se ne întórcemu la Domnulu din tóta anim'a cu postu, cu plangere si tanguire, . . . se rumpemu animele si nu hai-nele nóstre, — si se ne întórcemu la Domnulu Domnedieulu nóstru. cá induratu, multu rabdatoriu si multu milostivu este, — si-i para reu de reutátile nóstre, 2) ne îndéanna la santírea postului si la incredere intru indurarea lui Domnedieu, aretandu-ne calea cea mai buna, — dándu-ne midiolócele ne mintiunóse ale mantuirii, adeca imbraçiosiarea virtútiloru, adeverului, iubirei lui Ddieu, de-aprópelui, — lucrarea pazei, marturisirea dreptatei, — departarea vicleniei si a jura-

mentului falsu, — că acele suntu placute Domnului, éra aceste din urma urîte suntu inaintea lui Domnedieu. ¹⁾

Pre lângă aceste inse in paremiile Septemanei brânzei aflamu indigitatu si scopulu finalu alu S. Pareseme. Si cum? Éta. Acolo de o parte prin gur'a Profetului Zacharie ni se descopera svatulu celu vecinicu alu Tatalui despre mantuirea popóreloru si adunarea limbелoru in midiuloculu Ierusalimului, — despre aretarea indurarei lui Domnedieu fația de acele popóre mai 'nainte parasite si necagite, cá astfeliu intemeiandu-se intre ele pacea, toti se fia poporulu lui Domnedieu, toti se devina la cunosciinti'a adeveratului Domnedieu, si se se impartasiésca daruriloru bunatatei si ale mantuirei. ²⁾

In câtu se tiene acuma de paremiile oficiului sacru dela ór'a VI. si in celealalte septemani ale S. Postu, — aceste suntu luate din profeti'a Isaiei.

Cerce ori si cine cuprinsulu aceloru profetie, — meditedie câtu de puçinu preste mersulu ideiloru acelor'a si dupa potintia se petrunda intru cunóscearea spiritului profetiloru, cá se invetia a cunósce impregiurarile, caus'a, obiectulu, scopulu si tendenti'a acelor'a; — asemenea apoi acelea cu obiectulu, cu caus'a, scopulu, tendenti'a si cu spiritulu s. Postu; — aplice acelea la starea si indigentiile nóstre sufletesci: si a buna séma va aflá legatur'a cea santa intre ambele, — va recunósce, intielectiunea sacra, ingrigirea parintiésca a s. baserice, — se va umilí inaintea acelui spiritu santu, viu si vivificatoriu, carele si prin asiediementele sacre basericesci tóte le tocmesce spre santírea nóstra.

Se ne facemu inse cunoscuti, mai de aprópe cu ace'a legatura si insemnatate armonica.

Am vedjutu, cá s. baserica in oficiulu sacru alu s. postu, prin infaciosiarea víua descopera reutatea pecatului, uritiunea foradelegiloru, — stricatiunea patimeloru sufletesci si trupesci, cu colori chiare descrie urmarile triste ale acelor'a — pedepsele si judecatile drepte ale lui Domnedieu. Deodata inse prin agrari indreptate càtra sufletulu pecatosu, — punendu-i inainte: indurarea si rebdarea, — iubirea si bunatatile, — santí'a si a

¹⁾ Cfr. Parem. I, IV si capetulu celei III. Sept. branz.

²⁾ Paremiile II, III Sept. brânz.

totu puternici'a lui Domnedieu, — pretiulu sufletului si remunerarea domnedieésca 'lu indémna spre fapte bune, 'lu chiama la întórcere, infránare si impecare cu Domnedieu.

Se privimu acuma la cuprinsulu paremieloru profetice ale lui Isaia. Éta vomu aflá cá s. baserica nu numai cu auctoritatea cuvinteloru s'ale, nu numai cu lumin'a invetiaturiloru si cu tari'a indemnariloru s'ale; ci cu auctoritatea, santi'a si puterea invetiatureloru si cuvinteloru domnedieesci marturisite in numele lui Domnedieu de cátra Profetulu Isaia, lamuresce si intaresce adeverurile descoperite si talcuite de cátra s. baserica in decursulu s. Postu.

Cá-ci ce alte suntu acestea profetie? decátu descoperirea si lamurirea reutatiloru, a foradelegiloru, mustrarea peccatorulu, — sbiciuirea nedreptatiloru, — aspr'a si drépt'a imputare pentru instrainarea dela legea Domnului, — pentru calcarea credintiei, — lips'a sperarei si lapedarea iubirei unui Domnedieu adeveratu, a acelu Domnedieu, care cu iubire parintiésca. — cu putere si mâna inalta a imbraçiosiatu pre poporulu jidovescu.

Ce cuprindu aceste profetie decátu numai descoperirea urmariloru grele ale foradelegiloru, — decátu prevestirea, indicarea pedepseloru si judecatei nemintiunóse intru dreptatea lui Domnedieu, carea va ajunge pre toti cei ca nedreptate, cu asuprire, cu reutate si necredintia, — cu hula si ura, cu mandria si sumetia, — cu faciaria si batjocurire, — cu cartire si cu totu feliulu de foradelegi a maniatu Santi'a lui Domnedieu?

Pentru ace'a profetulu cu puterea cuventului seu in numele Domnului nu incéta a chiamá si indemná pre toti cá se parasésca calea reutatei si se se întórca la Domnulu, carele fiindu atotu puternicu, desí ne cérca cu pedepse, de-si e in stare a resipí pre toti cei ce svatuescu rele, totusi cá Domnedieu preainduratu va scí si va voi se mantuiésca pre toti cei ce se 'ntorcu la dënsulu, sí-i va scóte din lantiurile vrasmasiei, cá astfeliu se-lu recunósca pre Elu de Domnedieu adeveratu, se santiésca numele lui si se speredie intr'insulu.

Indurarea si iubirea acést'a parentiésca inse numai atunci o voru poté acceptá, díce Profetulu, decumva voru

lucrá dreptate, voru imbraçosiá adevèrulu si iubirea; voru tiené pacea, — credinti'a si voru pastrá curati'a si juramentulu. — Numai atunci, cându voru sterge viclesiugulu din sufletele loru, voru parasí foradelegile, — voru invetiá a face bine. In acestu casu, de voru fi pecatele nóstre cá mohoritiunea, cá zapad'a le va albí, de voru fi fostu cá rosiele, Domnulu cá lân'a le va face albe. — Numai atunci ne va face demni a umblá in curtea s'a, fora de acést'a întórcere spírituala tóte arderile si jertfele, tóte serbatorile si rogatiunile, cá nemica le va socotí Domnulu.

In acestu modu este lamuritu si intaritu in cetirile profetice obiectulu si scopulu S. Postu pertractatu in sacruulu officiu alu s. Pareseme.

Cum si in ce modu este espresu in paremiile profetice ale lui Isaia scopulu finalu alu ss. Pareseme! la acést'a ar' fi destulu a dice cá intréga profeti'a lui Isaia este profeti'a messiana. — Altcumu la acésta parte mai tardiu mai pre largu vomu revení.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

42. Desvoltarea mai detaliata a legaturii Paremieloru Profetice cu Insemnatatea S. Paraseme.

In p. prezentu am atinsu numai preste totu legatur'a ce este intre obiectulu si scopulu Paremieloru profetice, cu obiectulu si scopulu santeloru Paresemi.

Aci inse e locul cá se cunoáscemu si in specie legatur'a frumósa, si insemnatatea armonica ce este intre Paremiile intregului tempu alu s. Postu si intre partile cultu'ui divinu din acelu tempu, intre insemnatatea istorica dogmatica, morala a deosebiteloru asiediamente sacre reamintite in Dominecile si in alte díle ale s. Postu. — Se urmanu dara ordínei acelorú asiediamente.

I. Officiulu sacru din sambat'a si dominec'a I. a s. postu descopera stricarea svatului celui paganescu a Imperatoriloru celorú foradelege, cari intru sumeti'a si reutatea animei loru s'au nevoitu a spurcá legea si altariulu Domnului, a goní sí a lapedá credinti'a ce'a adevèrata a bisericeii (Cfr. §§. 16, 17) aretandu-se deodata si dovedirea a totu-poternicieii si indurarei Domnediescii.

Si ce au de obiectu paremiile septemanei I a s. Postu? Parimiele septemanei I a s. postu se ocupa nu numai cu mustrarea foradelegilor si a nedreptatiloru, ci cu deosebire aréta si sbiciuesce foradelegile si reutatile Domniloru carii, — cá se dîcu cu Profetulu — prin viéti'a loru au facutu curva cetatea credintiósa a Sionului. Pentru-ace'a asia dîce Domnulu Sabaotu „Vai puterniciloru lui Ierusalimu. cá nu ve încéta mani'a asupr'a celoru contrari. Domnulu va aduce man'a s'a preste densii, pre cei sumeti i-va umilí, pre cei necredintiosi i-va perde. si va pune judecatori si sveltici cá si din inceputu, — si dupa acést'a se va chiamá Sionulu metropolia credintiósa. Domnulu se va inaltia in dîu'a ace'a si acést'a va vení preste totu ocaritoriulu si mandrulu si toti cei inalti se voru umilí, — va lapedá Domnulu toti idolii si se voru rusiná intru acei'a. Profetulu in numele Domnului striga: — „Poporulu meu! ispravnicii vostrii ve secera pre voi, si cei ce domnescu pre voi, ve insiéla si càrarile petióreloru vóstre le strica; dar' Domnulu va stá la judecata cu betranii sílcu Domnii poporului.“^{ary Cluj}

Intrebu acuma. unde trebue alusiune mai nimerita si caracterisare mai chiara a reutatei unui Imperatu cá a lui Iulianu Apostata celu foradelege, carele a voítu se surpe adorarea Domnedieului celui adevveratu si se restitue idololatri'a paganésca — a unui Leo Isaurulu — Leo Armeanulu si consocii, — cari prin gón'a santeloru icóne s'au nisuitu a lapedá invetiaterile si legile cele parintesci ale basericei?

Imperatulu Imperatíloru; Domnedieulu celu adevveratu inse a inaltiatu man'a s'a preste acei imperati, a stricatu poterea loru (od'a VII Sâmbata I), — si facîndu drépta judecata a surpatu din inaltime Domni'a paganitateri (Inser. celu micu), — éra pre poporulu seu cu indurare l'a mantuitu de armele paganatateri si la inaltiatu la cunóscerea si imbraçosiarea credentiei adevverate.

II. De officiulu divinu a septemanei a dou'a Dominec'a a dou'a — afora de parabol'a fiului retacitu din Dominec'a a 2-a — nu este impreunatu neci unu asiediamentu de insenarate deosebita; ci intr'acel'a preste totu se aréta réutatea peccatelor. — spurcatiunea patimelor, — nemulti-

mire desiérta fația de Domnedieu si urmarile departarei nóstre dela Domnedieu. Totu in legatura cu acestea se la-muresce folosulu penitentiei, indemnendu-ne cá sperandu in îndurarea lui Domnedieu se folosimu in oséndia mijlócele in-tórcerei, cá-ci langa usia stà judecatoriulu.

Obiectulu si caracterulu officiului sacru din Dominecele II respective din septeman'a III-a 'lu aflamu desvoltatu si in Paremiile prescrise pre acele septemani. Anume: In aceste paremii profetulu imputându poporului nebagarea in séma a binefaceriloru Domnului 'lu face atentu, cá a parasitu legea Aceiui'a, — cá vii'a acést'a infrumsetiata (poporulu) in locu de struguri a adusu spini, — in locu de judecata si dreptate. fora-de-lege si tiêpetu.

Domnulu prin profetu se caiesce, cá s'a ingrosiatu ânim'a poporului si ochii loru s'au inpainginatu cá se nu cunósca, si se nu se întórca la Domnedieu spre a fire judecati. Apoi i-amenentia de o parte cu pedépsa si judecata pre toti cei ce facu fora-de-lege si nedreptate, pre toti acei'a, carii „tragu pecatele sale cá cu o fune lunga, si cá o cursa a unui jugu de bou fora-de-legile sale,“ cari batjocorindu pre Domnedieu se lapeda de densulu, tienendu binele cá reu si reuflu cá bine; éra de alta parte prin descoperirea îndurarei lui Domnedieu intru aperarea si scutirea de iuimici, — pre toti i-indémna cá sè se întórca si se santiésca pre Domnulu poteriloru, intr'acést'a se speredie si de Elu se aiba frica, cá-ci numai Domnulu Domnedieu este santirea si mantuitoriulu.

Se impreunamu acum'a acestea cu cuprinsulu officiului divinu alu septemanei III-a; — se asemenamu parabol'a fi-iului celui retacitu cu cuventele Domnului carele prin profetulu ne indémna cá se recunóscemu reutatea câiloru nóstre, si inainte de ce ar' fi raniti se cautamu pre Domnulu de-órace in diu'a ace'a vomu cunósce cá desî pentru pecatele nóstre Domnulu si-a intorsu façi'a s'a dela noi, dar' éراسi s'a înduratu pentru-cá Elu este Domnedieulu si Mantuitoriulu nostru: se asemenamu dîcu tóte acestea si ne vomu convinge despre legatur'a paremieloru cu cuprinsulu si insemnatatea officiului sacru din Dominec'a II respective septeman'a a III a s. Postu.

III. In Dominec'a a III si in septeman'a a IV in officiulu sacru se preamarese; insemnetatea, poterea, pretiulu si folosulu s. si de viétia facatórei cruci. In midiloculu infranarei, prin inaltiarea si espunerea s. cruci, tuturoru se intenda acé'a cá arm'a cea neinvinsa, — intarirea cea nestrucata, — pomulu nestrucatiunei, jugulu celu dulce alu infranarei, — sperarea neamuriloru, — isvorulu mangaiarei, lemnulu celu santu alu mantuirei, pre care s'a descoperitu si implinitu svatulu celu vecinicu alu s. Treime, — lemnulu celu de viétia prin care s'a aretatu lucrurile cele mari si minunate ale Domnului.

Si óre ce invetiamu din santele paremii?

Din acelea invetiamu o preafrumósa si minunata intarire a asediamenteloru si indemnariloru cuprinse in officiulu divin. Anumitu: Profetulu in numele Domnului descoperia poporului jidovescu sfatulu celu neschimbatu alu Aceluia, acelu svatu cá Domnulu a luat de pre umerile loru si a sfermatu jugulu celui ce-i batea, cá se cunósca toti, cá Domnulu a intemeiatu Sionulu si numai prin trensulu se va mantui poporulu celu umilitu (crucea — si umilinti'a.)

Séu unde trebue legatura mai chiara si santa mai decâtu acé'a cá precându s. cruce e espusa spre inchinatiune, atunci s. baserica cu cuventulu Profetului ne invétia, cá Domnulu a facutu lucruri mari (adeca prin cruce), cá a surpatu svaturile necredientiosiloru, cá a fostu intru ajutoriu celoru umiliti, si acopereméntu celoru necagiti pentru lipsa. S. baserica petrecandu-ne la lemnulu cruci cu cuventulu profetului ne invétia si ne intaresce, cá acést'a (crucea) este muntele acelu santu unde Domnulu, tuturoru limbeloru a facutu beutura cu dulcétia si ungere de mirésma, — acést'a este semnulu prin care Domnulu a stersu lacremele dela tóta faci'a, si ocar'a poporului, — acést'a este sabi'a cea santa, mare si tare a Domnului, prin carea s'a nemicitu sierpele si balaurulu celu cumplitu, (diavolulu), cá precum acést'a a ranitu neamulu omenescu, insusi se fia ranitu (adeca prin cruce) cá ast'feliu sè se stérge foradelegile si peccatele lui Iacobi, — acést'a este pétr'a de multu pretiu aléa — ne díce s. baserica cu Profetulu — carea insusi Domnedieu o-a asediatu in temeliele Sionului si in coltiulu unghiu-

lui spre mangaiarea celoru necagiti, prin carea Domnulu a pusu judecat'a s'a spre sperare, — si indurarea s'a spre cum-pena (crucea) cá prin ace'a se strice legatur'a cu mórtea si sperarea catra iadu.

Dreptu ace'a díce Profetulu — la Domnulu se ne in-tórcemu, pre Densulu se-lu marimu, numele lui se-lu laudámu si svatului celui santu alu Lui se ne inchinamu, — intru densulu se ne bucuramu, căci Elu ne va mantuí, spre Den-sulu se speramu pentru-cà atunci nu ne vomu rusiná.

Unele cá acestea stralncescu din Profetiele Septemanei a IV, in acestu chipu se lamuresce legatur'a armonica intre acele si officiulu sacru din acele díle.

IV. Officiulu sacru din Joi'a V. a s. Postu. in cano-nulu s. Andreiu, prin descoperirea indurarei si a totu pot-ternicei lui Domnedieu atátu in legea vechia, cătu si cea noua fačia de cei ce au doritu se se întórca la Domnedieu, suntemu indemnati, cá avendu incredere neinfranta si spe-rare neclatita in bunatatea, si ajutoriulu, indurarea si a totu puternici'a lui Domnedieu, se fimu constanti intru lu-crarea deplinita a mantuirei prin penitentia adeverata.

Ér' in officiulu Sambatei din a V. septemana, adeca in alu „Acatistului“ se dà lauda si multiamita lui Domnedieu, carele prin intrevenirea si midilocirea Preacuratei Vergure Mari'a si-a a aretatu iubirea, indurarea si a totu puternici'a s'a mantuindu cetatea si poporulu crestinescu din Constanti-nopolu, din man'a inamiciloru.

Care este inse cuprinsulu cetiriloru profetice ale septe-temanei V? Óre aflá-se in acele espresse legatur'a cuvenita, intarire chiara si adeverire luminata a aceloru din officiulu sacru? Óre Spiritulu crestinescu, sufletulu celu umilitu si semiulu de penitentia alu credintiosiloru gasesce in cetirile profetice esemple de indemnare. — portu securu de scapare si intarire, — póte castigá credintiosulu din acele cetiri convingere deplina despre nementiunósele daruri, ajutorie si promisiuni date de cătra Domnedieu? óre cuprinsulu ace-lor'a este aptu si acomodatu cá sufletulu credintiosu pe-trundiendu-se de cunóscerea si convingerea indurarei si iubirei domnedieesci, se se misce si se se inaltie spre

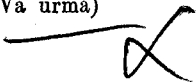
descoperirea multiamitei sale profunde, spre dovedirea alipirei si adorarei lui Domnedieu.

Facemu macaru numai o privire fugitiva preste cuprinsulu paremieloru profetice din septeman'a V. si intrebarile propuse voru fi positivu deslegate.

Pentru-cà in acele paremic, nu numai cà se aréta cum a tramesu Domnedieu ajutoriu la tempulu seu poporului celui alesu si la mantuitu din man'a inimiciloru surpandu si nemicindu svaturile acelor'a. Nu numai se descrie spre intielegerea si adorarea cuvenita, atotu puternicia'a, a totu scientia'a Domnedieului celui adevveratu intru crearea, sustienerea si guvernarea lumei; nu numai se aréta indurarea si iubirea nemarginita a Aceluia, ce'a-ce respira din tóte lucrurile vediate si nevediate ale Domnului: ci eu cuventulu Profetului fiesce carui'a credintiosu se dice „Cautati in susu cu ochii vostrii, si vedeti cine a facutu tóte acestea; ceta ce pórtá dupa numéru lumea s'a si dupa nume le chiama dintru multa marire, si intru poterea tarii nemicu nu a ascunsu de tine (C. XXX), — Fiesce carui ne striga cu Profetulu: „Eu sum Domnedieulu celu dintaiu si dupa ace'a Eu sum,“ — Eu te-am chiamatu intru dreptate si te-am tienutu de man'a t'a“ . . . Servulu meu esti tu, Eu te-am alesu si nu te-am parasitu.“ Dreptu ace'a „nu te teme, cà Eu cu tene sum, nu te insielá, cà Eu sum Domnedieulu teu, celu ce te-am intaritu si te-am ajutatu si te-am intaritu cu drept'a mea cea drépta. Ascépta si sperédia dara in Domnulu, cà Elu 'ti va dá ver-tute, va infruntá si va rusiná pre toti cei ce stau Tie contra, cà voru fi cá cum nu ar' fi, si voru perí toti inimicii tei.

„Domnulu Domnedieulu poteriloru va iesi si va sfermá resboiulu, redicá-va mani'a, — insemná-va si va stricá asu-pr'a inimiciloru sei cu taria.“

(Va urmá)

 J. BOROSIU.

Cuventare funebrala

— rostita la mormentulu tenerei preotese

ELISABET'A GERASIMU DOMIDE.

(† 4 Oct. 1883.)

„Amara e mórtea cându omulu e june
Cându diu'a-i frumósa si traiulu e linu,
Cându paserea cânta si florile spune
Cà viéti'a e dulce si n'are suspinu.“

Asiá descrie poetulu despartîrea de acésta lume a omului teneru, numindu o atare despartîre amara, càci' ce ar' fi mai amaru si dorerosu, decâtu a stinge din lume unu pieptu plinu de sperantia, o viétiá plina de iubire si unu traiu plinu de placeri in primavér'a visuriloru celoru mai suridietóre lasandu in viétiá unu soçiu, care cu dreptu cuventu póte díce: o moritoriloru, vedeti, este dorerea vóstra cá dorerea mea? Ceriulu se innoréza la apropierea fortunei, si fiinti'a omenésca se nu se cutremure la vederea mortiei rapide. Arborulu betrênu cade de taísiulu securei, dar' o flóre tenera cum va resistá sub ascutísiulu sabiei neindurate a mortiei. Sclavulu, asupr'a càrui'a s'a edísu sentinti'a mortiei, prinsoneriulu imbetrênitu in intunereculu inchisórei umede, doresce mórtea, cà-ci numai dèns'a i póte redá libertatea, i póte usiurá lantiurile sórtei, dar' omului cu peptulu liniscitu si incungiuratu de iubire si indestulare i se opresce suflarea la apropierea mortiei. Betrênu lu apesatu de greutatea aniloru, pentru care totu traiulu e numai unu morbu, adese te chiama, ér' tenerulu ce abiá gusta din viétiá cuprinsu de frica speréza cà nu te vei aretá asiá curúndu. Si mam'a care abiá incepù a-si stringe la sênu lu seu fii sei, pentru-ce se te doréscá? Pentru-ce se nu díca cu poetulu:

Se móra betrênu lu ce fruntea-si inclina
Ce-si plânge trecutul de ani obositu,
Se móra si robulu ce'n lantiuri suspina,
Se móra totu omulu cu sufletu sdrobotu....

Privindu noi tristiloru ascultatori, la acestu pamentu deschisu, pentru a primí in sênu lu seu o fiintia juna, anim'a nóstra plânge in dorere, curagiulu ne parascesce si tóte medularile trupului nostru parú a nu prestá serviciulu sub greutatea unei doreri atátu de mari.

Cutremura-se dar' finti'a omenésca la acésta privileisce infioratória! Lacrimiloru! au sunteti voi in stare a nu ve aretá, vedindu fericire intrerupta, flóre tenera uscandu-se, viétia apunendu, fii plângându, pentru-cà ne vedu pre noi tanguindu-ne — fàra de a scí sermanii de ei, cà dorerea loru, pre care acum nu o sêmtu — o plângemu noi; soçiu frântu de dorere, lipsitu de fericire, despoiatu de spriginu si iubire, udatu in lacremi, fàra ajutoriu! Mam'a lovita de a dóu'a óra de sagetíle mortiei, debilitata dela caletori'a prima la momentu necapace de-a întreprinde si a dóu'a, dar' silita a fi mar-tora si la a dóua cercare a mortiei; sora neconsolabila, consangeni suspinandu si toti tanguindu-se asupr'a unei doreri atâtu de neasceptate; apoi érași soçiu dîcîndu si întrebându-se:

„Si óre te-am perdutu pe tine?
Oh! ângeru dulce, multu iubitu.
Dar' pare cà resuna-'n mine
Vocea t'a necontentitu!“

si te-ai dusu fàra a cugetá la dorerea ce o lasi in urm'a t'a.

Acést'a este sórtea nóstra a tuturoru, cà-ci cu câtu traimu ne apropiamu de grósniculu mormentu. Ah! si nu ar' fi grósnicu déca ar' fi fostu tîmpu de traitu si de imbetrênitu.

Tristi ascultatori! Pre cine vedemu tanguindu-se inaintea nóstra, vai cà scimu! si cine nu mai este între cei víi, vai ne cutremuramu? Pre cene se plângemu? Pre cine se compatimimu? pre ce'a ce se duce, ori pre cei ce remânu? Nu scimu.... Udá-vomu cu lacremi unu trupu rece, séu cercându se vindecamu ran'a dorerei, se nu o sangeramu mai tare!

Soçia tenera, mama iubitoria, dându viétia la a dóua fintia din trupulu seu, se stinge. Oh! sora iubita, oh! fiica adevérata cum te-ai stinsu cá cum nu-ai fi esistatu.

Se me incercu a-i descrie viéti'a! — Si credeti cà asiu poté fi in stare?!... au dóra e viétia a traí 19 primaveri, si punêndu mân'a pe pocalulu placerei spre a gustá din elu, éta s'a stinsu si nu mai este! cà-ce a lantiuitu-o dorerea mortiei.

„Cá robulu ce cânta amaru in robie,
Cu lantiulu de braçie, unu aeru doiosu,
Cá marea ce geme de grea vijelia,
Pre patu-i de mórte plângeá durerosu.

Negustandu placerea vietiei frumoase
Nesciindu iubirea de maica doioasa,
Fara a cunoaste nuori in traiulu seu,
Fara de a scire traindu de vr'una reu.
Fara de a-si cresce fii tinerei,
Plangea in suspine ca cum ramanu ei!

Cine se desparte si se nu-lu cuprinda jalea?... Eta eu
plecu fara voia si fara a sci! Asiu pleca, dar' nu me induru
se ve lasu pre voi singuri, asiu ramane dar' nu sum in stare...

Soiule iubite! plecate pentru ultim'a ora catra mine
la usa mormentului, se-ti sioptescu ultimulu adio!... ah!
ca nu sum in stare... cine 'ti-va sterge sudorea fechiei tale,
cine va fi de acum compasulu idreptatoriu a casei si a filoru
tei? Fiiloru! cari inca nu sciti ce perdeti, ca-ci nu cunosceti
inca pre ce'a ce vi-a fostu mama. — Mama! nu plange! Sora!
ce te tanguesci? Consangeni! ce-mi folosescu lacrimile vostre?!

Oh soiule! ar' fi fostu cu multu mai bine
de noi nu ne cunoasteamu,
ca acestu doru pentru tine
ia anima nu-lu aveamu.

Si acumu depre pragulu eternitatiei privescu inca odata
la voi la toti, si antaiu tfe soiule iubite. Eta legatur'a din-
tre noi s'a ruptu. Nu a fostu timpu de a ne pote uri, ca-ce
nu era de-ajunsu a ne pote iubi,

Abia o suvenire in tota a ta vieti'a
Trei ani de fericire, 'n carii amu traitu!...

Si cine acum in traiu-ti va fi se ingrigiesca
de a t'ale floricele, de a t'a casa jelita,
si cine 'ti-va sterge din fechi'a-ti obosita
sudorea si suspinu....

In umbr'a ace fiantia voru fi se se scutesca
de viforulu tempestei ai tei fii fara mama,
candu tu nu-i fi cu densii, ah! cine-a lua sema
de ei ca-su nacagiti!...

Si acum o ultima privire inca! adio voue tuturoru.
Traiti fericite in lumea mare
Si pre mormentu-mi plangeti cu doru!

PAMFILIU GRAPINI.
preotu in Rodn'a-noua.